

blauستا ! (9)**Kanposantuan**

Bugattia aparkatzekotan da-goela, kanposantu aurrean aspaldiko 'Montesa' motorra ikusi du Jose Maria Ik. 'Montesa' pottoka beltza, bekaizkeriazko begiradak sortarazten zekizkiena, hantxe dago, berri moduan. Jose Maria IIak ondo gordeta eduki du urteotan. Aita eta semearen arteko gatazkaren irudi, B & M, makina zahar eta aldi berean dotore biak elkarren alboan arrats gorriari begira dagoz.

Itxita dago hilerriko burdinezko atea. Orman gora egin eta beste aldera jauzi, ez du beste biderik ikusten lak. Duela hamar egun, abuztuaren batean, zerura igotzea adinako eritziko zion gaina hura erraz gaindutu du orain. Gaur jada gizon eginda dagoen agurreak hirurogei urte ditu, aitzitik.

— Ez joat burua hautsiko ba bertan —pentsatu du salto egin bitartean.

Barrenetxea sendiaren panteoiaren aurrean lurreratu da. Hor aurrerago hilerriko kapila dago eta ezkerretara gudekoak lurperaturik dagozen alde. Iparrmendebaldeko ormaren atzean ostantzekotan da oraintxe eguzkia, itsasaldean. Errainuek ozta-ozta uzten diote begiak erdirekitzen lari. Hango hilobien artean halako itzal bat antzeman du, azkenean ere.

— Arrastion, aitta —aitari euskaraz egiten dio IIak, txikitan izandako ohituraren indarrez—, hemen nago, zure deiari erantzunda.

IIak binaka edo hirunaka erosten ditu janzkiak. Buruhauste gutxiago, esaten dio emazteari. Hala bada, ispi-luak isladaturik bezala dagoz bata bestearekin aurrez aurre aita-semeak, zeren bart gauean IIIak aitari ekarri zion trajea eta IIak aldean duena, bat bera direla esan daiteke. Horretaz gain, adin bera ematen dute biek, bi-bote berdintsu horiekin. Izan ere, hirurogei urte zahar dena, bietariko gazteena, eta beste horrenbeste urte gazte dena, zaharrena, bizitzako bektoreek bat egiten duten puntuan dira biak.

— Ikusten joat ba etorri haizena. Esateko daukadana arin esatekoa dok. Ez hadi nire bila ibili. Aldatu egin joat testamentua, eta kittu —eskuak pra-

ketako poltsikoetan sartuta, 'Muertos por Dios y por la Patria' dioen hilobian jezarri da IIa.

— Baina, zu, benetan gure aita zara ala? Ez zara orain dala bi astekoa.

— Tentel halakoa, ez dok hire burua ikusten nirean? —geldi geratu da, burua tente, semeari begira—. Egune-ro gaztetuten nok apurtxoren bat. Halan segitu ezkerro, laster desagertuko nok. Halan da ze, testamentu barria egin joat. Asiloan sartu ninduzuen, erruki barik, ze, ni beti izan nok ona

baina tentela, ez dok? Halantxe esan jeustak hire seme alproja horrek esaten dokela heuk. Semeari izena Jose Maria ipintzea be, badok gero! Txiste ona, benetan. Zuek ni asiloan sartu eta etxea-eta, zuontzat. Ederto! A, eta Bugattia, ni hil orduko, salduta! Ez haiz hi makala, ur handitako arraina, ze hire izena esan eta ez ieustek inon kobratzen. Ba, akabo, ez jagok testamenturik hiretzat.

— Zeuk daukazu nire karneta, Bugattian ahaztuta itzi nebana, ezta?

Emoidazu.

— Iso, hik aterako dok berri bat eta, itzistak hau niri, ze nirea zahar geratu dok —barre algaretan hasi da Ia—. Karneta, testamentua,... paperen ardura itzela hartzen dok hik gero!

— Kanposantua ez da barre egiteko lekua.

— Praketan kaka dariala hago, ezta? Hi, ez haiz baliente makala hi. Hildakoak hilda jagozak, biziok bizi-rik. Beldurti kakati hori, defuntuen ikara izatea be!

— Balio barik itziko dot testamen-du barria. Alferrik zabiltza.

— Ene, bai? Eta zelan egingo dok, ba?

— Halantxe —pistola atera du IIak.

— Tira, gordeik trasto hori, deskuidoan tiro egin eta hildakoren bat berpiztu ez dagian —barreka esan du Iak.

— Nigaz etorriko zara berriro Gure Etxeara.

— Hara! Ez esan. Guretxea e? A-si-lo-a, semetxoa, a-si-lo-a. Zaharrontzako aparkalekua, txatarrategia, autorik konpontzeko balio ez dauen garajea, horixe dok zuen Guretxea hori, aittu dok? Nire karrozeria barriz, gero eta hobeto jagok. Hirea joak zahartzen.

Jose Maria IIa izututa dago, su-txakurrak piztu bait dira horko alboko hilobian.

— Ez hadi ikaratu, mutil, su-txakurrak dozak. Baten baten hazurrak zuritzen jabiltzak arrak hor behean. Eta, zera, kendu egik pistola hori nire muturretatik. Neuk be neurea jaukat hemengo poltsikoan.

— Halan bada, hobeto, ze tiro egingo dot nik —esan eta tiro egin du IIak.

— Astakilo hori!

Huts egin du behin eta bigarrenean halakorik ez egiteko ahaleginetan ikusten da semea.

— Ez deustak beste biderik itxi —eskuak poltsikotik atera eta tiro egin dio aita semeari.

Balak erdi bi egin dio bihotza. Behera ailegatu baino lehen gorpu, lehendik besteren batentzako aitzur-uriko zuloan jausi da blauستا! Jose Maria Harribarruena IIa, herrian Ekarribarrura esaten izan diotena, ur handitako arraina.

Gorpuari lepoa eman eta alde egin du Jose Maria Harribarruena Lehenak. Zirgit ere ez du egin. Sistema endokrinoko ahazturik bide du aitasuna zer den, arean.

Behin kanpoan, Pan Americako lepo zorroa atera Bugattitik eta Montesán zaldun abiatu da gaueko ilunetan barrena.

txipiroi
esnea

Egilea: Pu Songling
Ipuinaren izenburua: 'Zhutxeng-eko gizon bat'
Itzultzailea: Xabier Kaltzakorta
Liburua: 'Pu Songling-en ipuinak'
Argitaratzailea: Labayru ikastegia
Orrialde kopurua: 164

Sun Jingxia-k, Zhutxeng-eko letratu, bere barrutitik bidalapur batzuk igaro eta gizon bat hil ebela kontatu eustan. Ja ia lepamoztua itxi eben, burua bular ganean zintzilik ebala. Alde egindakoan, hildakoa-ren morroiak hilotza hartu eben lurperatze-ko. Baina hari-harietan egoala igerri eben, arnas izpiren bat baeukala, eta bertoragotik aztertueran ezarzuloa ez egoala osotoro erdibitua konturatu ziran. Burua bere le- kuan ondo jarri eta etxera eroan eben. Biharamunean lanturu eta adiaka ekin eu- tsan eta urte erdigarrenean sendatuta egoan,

emon eutsoen kontuzko elikadureagaitik.

Hamaika bat urte geroago, gizonori al- darte onean egoala bere bi-hiru lagunakaz, eurretari bati besteoi barre eragin eutsen konturen bat otu jakon. Gizonorrek barre eta barre ziharduan, eta barrearen barreaz samako epaia zabaldu eta burua jausi jakon. Odola borboka, txirrian erion. Lagunak hil zala onartzeaz ganera ez eben ezer egin ahal izan.

Bere aita barre eragilea salatu eban. Baina guztien artean hiletetarako dirueskea egin eta aita salaketea erretiratu eban.